

Három feltáró kötet 1956-ról

Pál Melinda írása a NÉPSZAVÁNAK

Az 1956-os Intézet tegnap mutatta be három, saját kiadásában megjelent kötetét. *Rainer M. János*, az intézet igazgatója beszédében hangsúlyozta, hogy a három új kiadvány hozzásegíthet a múlt higgadt, tárgyilagos megismeréséhez, elemzéséhez. *Szakolczai Attila*, Az 1956-os forradalom és szabadságharc című kötetét az intézmény átfogó monográfiajának tekinti.

A történeti munka felvázolja azt a folyamatot, amely a népmozgalmat történeti eseménnyé tette. Közli az alapvető dokumentumokat, de nem tekint el a szubjektív mozzanatoktól sem, számos személyes visszaemlékezést is tartalmaz. *Eörsi László*, akit mind a történészszakma, mind saját maga a „tények szerelmesének” tart, Corvinisták 1956 című kötetében a „pesti srácok” történetét írta meg.

Munkájából kiderül, hányféle csoportból tevődött össze a forradalmat megnyerő ifjúság. Ismét fény derül a tényre: spontán módon robbant ki, semmilyen szervezet nem állt a forradalom mögött, amely október 28-án győzött. Kihallgatási jegyzőkönyvek, törvényszéki tárgyalások kontrollálják mindig a kötet szubjektív visszaemlékezéseit. A harmadik kötet, amely *Györi László* szerkesztésében jelent meg a Magyar Naplóval közös kiadásban, szinte krónikája az eseményeknek a líra nyelvén. Többek között az utca versei ezek. Plakát- és röpiratversek, parasztemberek, diákok, katonatisztek írták, de szerepelnek benne a legnagyobb költők versei is, *Szabó Lőrinc*től, *Illyés Gyulától*, *Füst Milánon* át *Vas Istvánig*, *Zelk Zoltánig*. A címlapfotó is röpiratszerű (címe: Piros a vér a pesti utcán), idézi *Tamási Lajos* akkor futótűzként terjedt sorait.